

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.10.18.
SWD(2016) 331 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat - Az Európai Parlament és a Tanács határozata

**az Uniónak a több európai uniós tagállam által együttesen indított, a földközi-tengeri
térségben folytatott kutatási és innovációs partnerség (PRIMA) programban való
részvételéről**

{ COM(2016) 662 final }
{ SWD(2016) 332 final }

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat - Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács határozata az Uniónak a több európai uniós tagállam által együttesen indított, a földközi-tengeri térségben folytatott kutatási és innovációs partnerség (PRIMA) programban való részvételéről
A. A cselekvés szükségessége
A földközi-tengeri térségben nem fenntartható módon történik a vízellátás és az élelmiszerrendszerek kezelése. Ezt a kihívást fokozza az éghajlatváltozás, és fontos közvetett hatással bír, beleértve a társadalmi és gazdasági feszültséget, az instabilitást és a külső migrációt. A földközi-tengeri térségben a vízellátás és az élelmiszerrendszerek nem fenntartható kezelésének egyik legfontosabb oka olyan közös innovatív megoldások sorának hiánya, amelyek illeszkednek a régió helyi viszonyaihoz, és könnyen hasznosíthatók az egész területen, valamint amelyeket teljes mértékben kikísérleteztek és demonstráltak a helyszínen. Ezen megoldások azért nem állnak rendelkezésre, mert a földközi-tengeri térségben a kutatási és innovációs (K+I) beruházások általános szintje nem illeszkedik a régiós kihívások méretéhez; a beruházások szintje nagyban eltér az országok között; a támogatás nem összpontosít megfelelően a vízzel és élelmiszerekkel kapcsolatos kihívások kezelésére; a releváns érdekelt felek – például a magánszektor résztvevői – nem mindig rendelkeznek kielégítő erejű K+I kapacitással; és az uniós tagállamok és a déli és keleti földközi-tengeri országok közötti K+I, valamint együttműködési törekvések túlságosan elkülönülnek (főként kétoldalú megállapodások vonatkoznak rájuk) egymástól ahhoz, hogy jelentős hatást fejtsenek ki.
Mi a kezdeményezés várható eredménye?
Az általános célkitűzés a földközi-tengeri térségben sürgetően szükséges, teljes mértékben kikísérletezett és demonstrációkkal alátámasztott közös innovatív megoldások kifejlesztése a vízellátás és az élelmiszerrendszerek területén, hatékonyabbá, költséghatékonyabbá és fenntarthatóvá téve ezáltal a földközi-tengeri térségben a vízellátást és az élelmiszerrendszereket, és hozzájárulva ezáltal az élelmiszer, az egészségügy, a jólét és a migráció területén fennálló magasabb szintű problémák megoldásához. Ez az általános célkitűzés az alábbi négy konkrét célkitűzésben jut kifejezésre: – stabil, hosszú távú, közös stratégiai K+I menetrend megfogalmazása a vízellátás és az élelmiszerrendszerek területén; – valamennyi nemzeti K+I programnak a stratégiai K+I menetrend végrehajtásával való összehangolása; – valamennyi (köz- és magánszektorbeli) releváns K+I szereplő strukturális bevonása a stratégiai K+I menetrend végrehajtásába a tudás és a pénzügyi erőforrások összevonása révén, a szükséges kritikus tömeg biztosítása érdekében; – valamennyi érintett szereplő K+I finanszírozási és végrehajtási kapacitásának erősítése.
Milyen hozzáadott értéket képvisel az uniós szintű fellépés?
A kezdeményezés teljes mértékben megfelel az európai migrációs stratégia keretében harmadik országokkal kialakítandó új partnerségi keretnek, mivel a migráció néhány kiváltó okával foglalkozik; egyértelműen a kutatási, az éghajlatváltozással kapcsolatos, valamint a környezetvédelmi és mezőgazdasági szakpolitikák metszéspontjában helyezkedik el; és annyiban példázza az új partnerségi keret által ösztönzött új fejlesztési együttműködési modellt, amennyiben magánbefektetőket érint, összekapcsolja a korlátozott költségvetési forrásokat, és a kkv-kra és a fenntartható infrastruktúrára összpontosít. Kizárólag uniós szintű fellépés valósíthat meg az egyedi és általános célkitűzések eléréséhez szükséges léptékű és hatályú, a kritikus tömeget elérő, jól koordinált és integrált programot. Az uniós szintű fellépést erőteljes multiplikátorhatás jellemzi, mivel jelentős további köz- és magánbefektetéseket mozdit elő. A K+I szakpolitikákon és megoldásokon túlmutató hatásokat is kivált, és ezzel támogatja az Unió külső politikáit, és törekszik a migráció kiváltó okainak kezelésére. Az Unió részvétele a PRIMA programban ezenfelül erősítheti Európa láthatóságát és globális felelősségét az uniós szomszédságpolitika szellemében, amely ösztönzi a differenciálást és a szomszédos partnerországokkal való kölcsönös felelősségvállalás fokozását.
B. Megoldások
Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai lehetőségek merültek fel? Van-e előnyben részesített lehetőség? Miért?
0. Lehetőség: Nincs szakpolitikai változás - Alapforgatókönyv - A „Horizont 2020” keretprogram továbbra is általánosságban és <i>ad hoc</i> alapon támogatja a vízzel és élelmiszerrel kapcsolatos témákat. Nem valószínűsíthető a földközi-tengeri K+I rendszerek integrálását célzó, külön kezdeményezések indítása. Az

egyedi fellépések időtartama tipikusan 3-4 év. Ezek hatása korlátozott lehet. Nem ez az előnyben részesített lehetőség.

1. lehetőség: ERA-NET társfinanszírozási fellépés – A „Horizont 2020” keretprogram keretében a fő tevékenység cselekvésenként egyetlen (vagy több) társfinanszírozott, közös pályázati felhívás lenne, amely(ek) transznacionális kutatási és/vagy innovációs projektek finanszírozását eredményeznék. Az egyéni fellépés tipikusan 5 évbe telik. Mindez nem tenné lehetővé az innováció dimenziójának érdemi kezelését, mivel a tevékenységeikben együttműködő és azokat összehangoló nemzeti programok főként az állami kutatási szervezetek kutatási tevékenységeire irányulnak. Az 1. lehetőségtől nem várható, hogy közös stratégiai kutatási menetrendbe fogja össze a nemzeti finanszírozási programokat. Nem ez az előnyben részesített lehetőség.

2. lehetőség: Az EUMSZ 185. cikkén alapuló PRIMA közös program – Lehetővé teszi az Unió számára, hogy részvételt irányozzon elő a több tagállam által indított kutatási és fejlesztési programokban, beleértve az e programok végrehajtására kialakított struktúrákban való részvételt is. A „Horizont 2020” keretprogramot létrehozó rendelet 26. cikke meghatározza az EUMSZ 185. cikke szerinti kezdeményezés azonosításának és előterjesztésének feltételeit és kritériumait. Több más kritérium mellett a 185. cikk szerinti kezdeményezésre vonatkozóan a Bizottság csak akkor terjeszthet elő javaslatot, ha külön végrehajtási struktúrára van szükség, és a részt vevő országok nagymértékben elkötelezettek a tudományos, igazgatási és pénzügyi integráció mellett. Ez a lehetőség átfogó stratégiai kutatási menetrend megfogalmazását jelenti, valamint annak teljes végrehajtását a különböző részt vevő országok több transznacionális pályázati felhívása útján, célzott végrehajtó struktúra (decentralizált végrehajtási rendszer finanszírozó szerve) általi végrehajtással. Ez tipikusan hosszú távú (10 éves) kötelezettségvállalás. Az Unió a nemzeti szintű forrásokkal összehangolt pénzügyi támogatást nyújt. Ez a lehetőség teremti a legkedvezőbb helyzetet ahhoz, hogy megvalósulhassanak az egyedi és az általános célkitűzések, valamint különösen a vízellátás és az élelmiszerrendszerek stratégiai fontos területein számos kísérletet és demonstrációs tevékenységet tesz lehetővé. Teljes mértékben figyelembe veszi a múltbéli és folyamatban lévő, 185. cikk szerinti kezdeményezések végrehajtásából származó valamennyi – az uniós pénzügyi hozzájárulás kezelésével, a hatások megvalósulásával stb. kapcsolatos – tapasztalatot. Ez a lehetőség követi továbbá azt a célt, hogy megfelelő előzetes ellenőrzésekkel, pénzügyi jelentésekkel és utólagos ellenőrzéssel biztosítsa a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást, és védje az Európai Unió pénzügyi érdekeit.

Ki melyik lehetőséget támogatja?

Az érdekeltekkel folytatott internetes konzultáció alapján a **2. lehetőség** képviseli az optimális szakpolitikai lehetőséget.

A szakértői csoport jelentésében megfogalmazottak szerint a **2. lehetőség** képviseli továbbá a legkedvezőbb szakpolitikai lehetőséget is.

Tágabb szakpolitikai nézőpontból tekintve az előnyben részesített lehetőségnek arányosnak kell lennie a megoldandó probléma fontosságával és sürgetőségével, komoly és késedelem nélküli kezelésének szükségességével, valamint a résztvevők arra irányuló ambíciójával és elköteleződésével, hogy elegendő forrást és közös figyelmet szentelnek a sikeres eredmény biztosításának. Ebben az összefüggésben az azonosított célkitűzések megvalósításának esetlegesen magasabb szintű **eredményességére**, a **hatékonyabb** végrehajtásra és az egyéb szakpolitikákkal és programokkal való nagyobb **összhangra** tekintettel a 2. lehetőség tűnik a legmegfelelőbbnek, jóllehet nem mentes számos olyan kockázattól, amelyet megfelelően mérsékelni kell.

C. Az előnyben részesített lehetőség hatásai

Melyek az előnyben részesített lehetőség előnyei (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségekéi)?

Az előnyben részesített, a 185. cikk szerinti lehetőség megvalósítja a nemzeti K+I programok és tevékenységek gyors integrációját a földközi-tengeri térségben. Biztosítja a vízellátás és az élelmiszerrendszerek fenntartható kezelése teljes mértékben kikísérletezett és demonstrált, közös, innovatív, integrált megoldásainak hatékony és eredményes megvalósítását. Több lehetőséget nyújt a kkv-knak és az élelmiszer- és vízügyi ágazatban működő más társaságoknak a földközi-tengeri térségben. Nagyszabású pozitív környezeti hatásokkal jár. Javítja a mezőgazdasági termelők megélhetését. Jelentős mértékű pozitív gazdasági hatásokat eredményez. Javítja a földközi-tengeri térségben élők élelmiszer- és egészségét. Ezen túlmenően hozzájárul a nagyobb fokú politikai stabilitáshoz és a csökkenő belső és külső migrációhoz.

Mekkora költségekkel jár az előnyben részesített lehetőség (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségekéi)?

A kezdeményezéshez a PRIMA közös program 10 éves időtartama alatt 200 millió EUR befektetésre van szükség a „Horizont 2020” programból. Ez az uniós pénzügyi hozzájárulás összhangban van a részt vevő országok kötelezettségvállalásában szereplő hasonló összeggel. Egyértelmű munkamegosztás jön létre az uniós pénzügyi hozzájárulás és a részt vevő országok pénzügyi hozzájárulása között. Az uniós pénzügyi hozzájárulás támogatás formájában főként a magasabb technológiai érettségi szintű K+I tevékenységekre

összpontosít, a stratégiai szempontból kiválasztott kísérletek és demonstrációk korlátozott számához szükséges kritikus tömeggel. A nemzeti pénzügyi hozzájárulások az alacsonyabb technológiai érettségi szintű K+I tevékenységekre, a mobilitásra és a képzésre irányuló cselekvésekre, a hálózatépítési tevékenységekre stb. összpontosítanak. Az éves munkatervük biztosítják az összhangot valamennyi tevékenység között, valamint a működési, konkrét és általános célkitűzések megvalósítása felé irányultságukat.

Hogyan érinti mindez a vállalkozásokat, a kkv-kat és a mikrovállalkozásokat?

A kezdeményezés több gazdasági lehetőséget kínál a földközi-tengeri térségben, különösen a vízügyi és az élelmiszer-ágazatban működő vállalkozásoknak, kkv-knak és mikrovállalkozásoknak. A földközi-tengeri térségben a mikro-, kis- és középvállalkozások kulcsfontosságú mozgatóerői a gazdaságnak és a foglalkoztatásnak. Az élelmiszeriparban működő kkv-k az összes kkv nagy hányadát alkotják, és nagymértékű innovációs potenciállal rendelkeznek. A PRIMA szakértői csoport szerint az élelmiszeriparban működő kkv-k fele képes innovációs tevékenységekre, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy sokkal nagyobb mértékben közreműködjenek például az élelmiszeripari értékláncokban.

Jelentős lesz-e a nemzeti költségvetésekre és közigazgatásokra gyakorolt hatás?

A kezdeményezés keretében a részt vevő országok 200 millió EUR hozzájárulást biztosítanak. A kezdeményezés teljes mértékben bevonja valamennyi részt vevő országban a közsféra érdekeltjeit, beleértve a minisztériumokat, hivatalokat és más olyan finanszírozó jogalanyokat az uniós és nem uniós országokon belül, amelyek érdekeltek a földközi-tengeri térségre a vízellátás és az élelmiszerrendszerek területén nehezedő problémákban. A 2. lehetőség végrehajtásának közvetlen hatása a tudásátadás és a szakértelem kialakítása, mivel új és integrált működési mód kialakítását foglalja magában a K+I területén a földközi-tengeri térségben.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

A 185. cikk szerinti lehetőség hatásai széles körűek, és magukban foglalják a K+I, az ipari, a környezetvédelmi, a mezőgazdasági, az élelmiszerügyi, az egészségügyi, a politikai és a migrációs hatásokat. .

D. Nyomon követés

Mikor kerül sor a szakpolitika felülvizsgálatára?

A 185. cikk esetében az eredményességet programszinten (az általános célkitűzések megvalósulására összpontosítva) és nemzeti szinten (az egyes országok céljaira összpontosítva) is értékelni kell. Időközi és záró független értékelésre is sor fog kerülni. Ezeknek az értékeléseknek a feltételeit és adatszükségletét a 185. cikk szerinti kezdeményezés indulásakor kell meghatározni.